

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA : MOVIMENTS ESTÈTICS MODERNS I PUBLICITARIS. (20694)

CURS 1994-1995

Professor: Jaume Vidal Oliveras

1.- Orígens de les noves concepcions plàstiques.

1.1. Els models del segle XIX: L'estètica del sublim, l'estètica del pintoresc. El neoclassicisme i el romanticisme històric. El realisme.

1.2. L'impressionisme. Concepte, orígens i desenvolupament.

1.3. Postimpressionisme. Cézanne, Seurat, Van Gogh, Gauguin, Toulouse-Lautrec. Els Nabis. El naixement del cartellisme modern. El simbolisme

1.4. Els precursors de l'arquitectura moderna i el disseny. W. Morris. La introducció dels nous materials. L'escola de Chicago i el gratacels. Wright i la seva evolució. L'Art Nouveau i els diversos centres europeus (Brussel·les, Glasgow, París, Viena, Barcelona).

2.- Els primers moviments d'avantguarda.

2.1. La noció d'avantguarda. Ús del terme i evolució del concepte. Trets característics de l'avantguarda. Consideracions recents.

2.2. Aspectes sociològics. El sistema gremial, el sistema acadèmic i el sistema mercantil. El mercat artístic. Els primers marxants moderns. Galeries. Museus. Grans exposicions : dels salons a les fires d'art. L'artista. La crítica. El públic.

2.3. El fauvisme. Matisse i la seva evolució. L'expressionisme alemany. Precursors : Ensor i Munch. Die Brücke : Kirchner i Nolde. Der Blaue Reiter : Kandinsky. Altres expressionistes. La nova objectivitat

2.4. Cubisme. Etapes estilístiques i innovacions tècniques: Picasso, Braque i Gris. Léger i Delaunay.

2.5. Futurisme. Manifestos i "serate". Pintura i escultura : Boccioni, Balla, Carrà, Russolo i Severini.

3.- Els anys de la I Guerra Mundial.

3.1. Dadaisme. Interpretacions i aportacions. Dadá a Zurich, Nova York, Barcelona i París. Art i política en el dadaisme alemany. Marcel Duchamp i la seva evolució.

3.2. Neoplasticisme holandès. El grup de Stijl i la seva trajectòria. Theo van Doesburg. Piet Mondrian.

3.3. Els moviments d'avantguarda a la URSS. Antecedents. Rayonisme. Suprematisme. Constructivisme. Manifestacions, institucions i artistes. El realisme socialista.

3.4. Estat espanyol : evolució autòctona i connexions amb els moviments d'avantguarda. La ressonància del Fauvisme, del Cubisme, dels Futurisme i del Dadaisme. Catalunya : Noucentisme i avantguarda. Context galerístic. L'aportació del marxant Dalmau. Manifestos i revistes. Promotors culturals, literats i artistes. Eugeni d'Ors, J.M. Junoy, Salvat Papaseit, Torres García, Barradas. El naixement de Miró.

4.- Període entre guerres.

4.1. La Bauhaus : antecedents i desenvolupament històric (1919-1933). Weimar, Deseau i Berlín. L'ensenyament i els mestres. Pintura, disseny i arquitectura.

4.2. Els mestres de l'arquitectura moderna : Le Corbusier i L'Esprit Nouveau, Ludwig Mies Van der Rohe. Els CIAM i el desenvolupament de "l'estil internacional". El model escandinau. Alvar Alto.

4.3. El moviment surrealista. Referències i precedents. Ideologia i metodologia. Dinàmica i experiències. Manifestos i representants. André Breton. La pintura, l'escultura i el cinema surrealista.

4.4. Les reaccions novocentistes. El retorn a l'ordre. La pintura metafísica. G. de Chirico, C. Carrà i G. Morandi. El "Novecento Italiano".

4.5. Els moviments d'avantguarda a Espanya. L'aportació de Dalí i la seva projecció. Crítics, literats i artistes. l'Amic de les Arts, ADLAN, GATEPAC, CATCPAC, AC. El cartellisme. El pavelló de la República de l'Exposició de 1937 a París.

BIBLIOGRAFIA

1.- Obres de síntesi.

ARGAN, Giulio Carlo : El arte moderno 1770-1970. - València. Fernando Torres, 1975. 2 Vol. =8

HAMILTON, George Heard : Pintura y escultura en Europa 1880/1940. - Madrid. Cátedra. 1987. =0

NOVOTNY, Fritz : Pintura y escultura en Europa 1780/1880. - Madrid. Cátedra. 1986. =0

2.- Les avantguardes

GONZALEZ GARCIA, Angel/ CALVO SERRALLER, Francisco/ MARCHAN FIZ, Simón : Escritos de arte de vanguardia 1900-1945. - Madrid. =0

+ Turner. 1979.

① KANDINSKY, W. : De lo espiritual en el arte. Barcelona. Barral editores. 1978. = 0

② DE MICHELI, Mario : Las vanguardias artísticas del siglo XX. Madrid. Alianza. 1979. = 0

3.- Últimes tendències

DORFLES, Gillo : Últimas tendencias del arte de hoy. Barcelona. Labor. 1976. = 1

4.- Context català

③ CIRICI, A. : L'art català contemporani. Barcelona Ed. 62. 1970. = 0

FONTBONA, Francesc i MIRALLES, Francesc : Del Modernisme al Noucentisme 1888-1917. Barcelona. Ed. 62. 1985. Vol. VII d'Història de l'Art català. = 0

MIRALLES, Francesc : L'època de les Avantguardes 1917-1970.- Barcelona. Ed. 62. 1983. Vol. VIII d'Història de l'Art Català. = 0

5.- Context espanyol

④ BRIHUEGA, Jaime : Las vanguardias artísticas en España. 1909-1936. Madrid. Istmo. 1981. = 0

6.- Escultura

DIVERSOS AUTORS : Escultura española 1900-1936.- Madrid. Ministerio de Cultura. 1985. = 0

ROWELL, Margit (et alt.) : Qu'est-ce que c'est la sculpture moderne?.- París. Centre Georges Pompidou. 1986. = 0

7.- Arquitectura

BENEVOLO, Leonardo : Historia de la arquitectura moderna. Barcelona. G. Gili. 1974. = 0

PEVSNER, Nikolaus : Los orígenes de la arquitectura y el diseño modernos. Barcelona. Ediciones Destino 1992 = 1 (1976) □

8.- Introducció al món de l'art.

SONTAG, Susan : Sobre Fotografia. Barcelona EDHASA. 1981. = 1

VENTURI, Lionello : Como entender la pintura. Barcelona. Ed. Destino. 1988. = 0

WITTKOWER, Rudolf : La escultura. procesos y principios. Madrid. Alianza. Forma. 1987. = 0

ZEVI, Bruno : Saber ver arquitectura. Barcelona. Ed. Poseidon. 1981 = 0